

השבת של רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצח מוריני ר' ישראל דב אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

וספרתם לכם ...

[לקוטי הלכות - פסח ט', כ"ב]

וזהו **וספרתם לכם** - לכם, לעצמיכם. לכם לעצמיכם דייקא, שכל אחד צריך לספור ספירות העומר שהוא בחינת התחזקות הנ"ל לעצמו, כפי מה שהוא, ולא יפול בדעתו מחמת שנדמה לו שחבריו בני גילו טובים ממנו הרבה.

כי אף על פי שהוא מידה טובה להיות עניו ולהחזיק כל אדם טוב ממנו, אבל אם יפול בדעתו על ידי זה, חס ושלוש, אין זה ענוה; אדרבא, זהו גדלות גדול, שאין נאה לו שיעבוד איזה עבודה לה' יתברך ועדיין הוא רחוק כל כך וחביריו כבר זכו למה שזכו.

כי אסור להרהר אחרי המקום, ומי יודע מאיזה מקום הוא ובאיזה מקומות נמשך על ידי מעשיו, כי אין אדם דומה לחבירו כלל. וכן כל אדם שרוצה לצאת מטומאתו וזוהמתו, שזה בחינת ספירת העומר כדי שיטהרו וכו', צריך לספור הימים לעצמו דייקא, ואל יפיל אותו חבירו כלל, חס ושלוש.

וזהו **וספרתם לכם** - לכם, לעצמיכם דייקא, והבן היטב וכעין שכתב רבינו ז"ל על פסוק **אחד היה אברהם**, שעיקר התקרבות אברהם אבינו עליו השלום לה' יתברך, היה על ידי שחשב תמיד שהוא רק אחד בעולם, ולא הסתכל על שום מונע ומעכב ומבלבל וכו' [עין בתחילת הספר לקוטי תניא ענין זה].

ובאמת, כמו שיש כמה מיני מניעות מהמונעים הרשעים או מתנגדים, הרוצים למנוע מהאמת בכמה הסתות ופתויים ודברי ליצנות וחלקלקות וכו', כי יש גם כמה מיני מניעות וחלישות הדעת, אפילו מחביריו ואוהביו באמת; וכל זה, אי אפשר לבאר בכתב, רק כל אחד יבין בעצמו כפי עניו. וכנגד כל מיני מניעות וחלישות הדעת שבעולם, צריכין לילך בדרך הנ"ל, בבחינת **אחד היה אברהם**, לחשוב כאילו הוא יחידי בעולם כנ"ל.

וזה בחינת **וספרתם לכם** - לכם, לעצמכם כנ"ל, וכמו שמובא בהמעשה של החכם והתם, מבוואר שם שהתם היה רצען וכו' ולא היה יכול המלאכה כראוי, ומנעל שלו היה בג' קצוות וכו', והוא היה מתפאר בו מאד: **כמה נאה ויפה המנעל הזה** וכו'. והיתה שואלת לו אשתו: **אם כן מפני מה שארי בעלי מלאכות נוטלים ג' זהובים בעד זוג מנעלים, ואתה אינך לוקח כי אם אחד זהב וחצי!** השיב לה: **מה לי בזה זה מעשה שלו זה מעשה שלי!** [דאס איז יענימס מעשה אין דאס איז מיין מעשה] **ועוד למה לנו לדבר מאחרים הלא**

נתחיל לחשוב כמה וכמה אני מרוויח בהנעל

זה מיד ליד העור הוא בכך וכו' (עין שם כל זה היטב).

והבן, כי במעשה הזאת, מבינים רוב העולם כמה דברים הנוגעים לעבודת ה' יתברך, שצריכין להתנהג בדרכי התמימות, ולהיות בשמחה תמיד, אפילו בעניות ודחקות גדול, וגם עבודתו ותפלתו אינו בשלימות כלל, אף על פי כן יהיה בשמחה בחלקו תמיד, ולא יסתכל על העולם כלל, שיש להם פרנסה כנגדו בכפלי כפלים, ויש להם אכילה ושתייה ומלבושים נאים וכו', ואף על פי כן מלאים דאגות תמיד, בריבוי חסרונות.

וגם בעבודת ה' בתורה ובתפלה, הם גדולים ממנו אלפים פעמים, ואף על פי כן אל יפול בדעתו מזה כלל, רק יהיה שמח בחלקו תמיד, כמבואר שם שהלחם שלו היה אצלו כל

המאכלים שבעולם וכו' ומנעל שלו שגמר בכמה ימים ביגיעה גדולה והיה מלא חסרונות והרוויח בו פחות הרבה מאחרים אף על פי כן היה יקר בעיניו מאד והתפאר בו הרבה ולא הסתכל על אחרים כלל ואמר: **מה לי בזה זה מעשה שלו וזהו מעשה שלי** וכו' וכו'.

ורבינו ז"ל רמז בעצמו אחר שסיפר מעשה זאת שכוונתו לענין תפלה ועבודת ה', כמו שמובא שם בסוף שאמר רבינו ז"ל, ואם התפלה אינו כראוי היא מנעל בג' קצוות, והבן עיין שם היינו כנ"ל, שצריכין להתנהג בתמימות גדול כדרכי התם הנ"ל, וצריכין לדקדק בכל המעשה, ליקח לעצמו מוסר ועצות מדברי התם הנ"ל, ולילך בדרכיו ולהיות בשמחה תמיד, ואל יבלבל אותו העולם כלל.

ואפילו חביריו שזוכין לתפלה ועבודה הרבה יותר ממנו, אף על פי כן אל יפול בדעתו מזה כלל, רק יהיה בשמחה תמיד, בכל נקוה ונקודה טובה שמרוויח בתפלתו ועבודתו, איך שהוא, עיין שם בהמעשה ותבין.

הוצא את המקלל ...

[לקוטי הלכות - ברכת הפירות ה', ט"ז]

... דין המקלל, זה בחינת להכרית זרעו של עמלק, שהיה כופר בעיקר, שהיא בחינת המקלל שחרף וגדף כמו עמלק.

ומשה לא ידע מה לעשות עמו, כי באמת עיקר עבודת משה וכל הצדיקים אמתיים שהם בבחינת משה, הוא לקשר תכלית נקודה התחתונה לנקודה העליונה, דהיינו להאיר גם בדיוטא התחתונה מאד, להתפלל עליהם ולרחם עליהם ולהשתדל עמהם, לקרב אותם גם כן לה' יתברך.

ובשביל זה הם סובלים בזיונות ושפיכות דמים הרבה, הכל בשביל לקרב כולם לה' יתברך, כמו שראינו איך משה מסר נפשו אחר חטא העגל והתפלל בעד ישראל והצילם מכליה, חס ושלוש, כמו שכתוב: **לולא משה בחירו עמד בפרץ** וכו'.

על כן, לא ידע משה מה לעשות עם המקלל, כי אולי צריכין להאריך אף עליו גם כן; בפרט שהוא היה בן איש מצרי שהרגו משה קודם הזמן, ושגה בזה, ונתחייב גלות, כמובא על פסוק: **אז יבדיל משה שלוש ערים** וכו'. על כן היה מסופק עתה מה לעשות, עד שהודיעו ה' יתברך שחייב סקילה, כי אף על פי שצריכין לשתוק על בזיונו, אבל על בזיון ה' יתברך, שמחרף ומגדף כל כך, צריכין לנקום בו בכל מה דאפשר. ועל זה נאמר: **אלה עשית והחרשתי דמית היות אהיה כמוך אוכיחך ואערכה לעיניך**, המובא שם בתורה הנ"ל, עיין שם.

עצות

[לקוטי עצות - מקוה,]

- ❖ טבילת מקוה מושיע מכל הצרות, חס ושלוש, ומטהר מכל הטמאות ומכל החטאים, כי מקוה ממשיך דעת וחסד עליון מאד (לקוטי מוהר"ן, סימן נו).
- ❖ על-ידי טבילת מקוה הפרנסה בנקל, ונתבטל המחלקת והכעס, וזוכה לשלום ולרחמנות ולדעת גדול, וזוכה לרפואה ולחיים ואריכות ימים, ולעורר בני-אדם להשם יתברך (שם).
- ❖ מקוה אינה מוקת כלל. והדאקטור שאומר שמקוה מוקת, אינו דאקטור כלל, כי כשאין המים קרים ביותר, אזי אדרבא טבילת המקוה טובה מאד לבריאות הגוף, כי נפתחין נקבי הזעה על-ידי זה, כידוע להדאקטורים שבקיאים (שם, סימן קכג).

תפילה

(לקוטי תפילות א' - תפילה נ"ו)

ועזרנו וזכנו והושיענו, שנוכה לטהר ולקדש עצמנו בכל עת, על ידי טבילת מקוה, ונוכה להמשיך עלינו טהרה וקדושה גדולה על ידי טבילת המקוה, לטהר עצמנו מכל הטומאות, מכל החטאים והעוונות והפשעים שחטאנו ושעווינו ושפשענו לפניך, מנעורינו עד היום הזה, ולהמשיך עלינו קדושה גדולה, על ידי המקוה הקדושה.

ותשפיע עלינו, על ידי זה, דעת גדול ורחמים רבים. ותתן לנו כח, ותעזרנו שנוכה להמתיק על ידי טבילת המקוה, כל הדינים שבעולם, מעלינו ומעל זרענו ומעל כל עמך בית ישראל, ולבטל כל הצרות וכל הגזרות רעות על ידי זה, ותושיע לנו תמיד על ידי טבילת המקוה הקדושה והנוראה מאד, ויקויים מקרא שכתוב, **מקוה ישראל ה', מושיעו בעת צרה.**

ותזכנו להמשיך עלינו קדושת המקוה של חג השבועות הקדוש, שהוא זמן מתן תורתנו, שאז נתקברו ישראל אלדך, וזכו לקבל את התורה הקדושה על ידי טבילת המקוה. ונוכה כולנו בחג השבועות לטבול עצמנו במקוה העליונה, במקוה של שער החמשים של הקדושה, שהוא רחמים גדולים ורבים, וחסד עליון, ודעת גדול מאד. ותעזרנו שנוכה להמשיך עלינו קדושת המקוה הזאת בכל השנה כולה, ונוכה לטהר ולקדש עצמנו תמיד, ולצאת מהרה מחמשים שערי טומאה ולכנוס בתוך החמשים שערי קדושה. ויקויים בנו מהרה מקרא שכתוב, **וזרקתי עליכם מים טהורים, וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם.**

סיפור

(מספר חיי מוהר"ן, ר"ס)

אמר [רבינו ז"ל] משל, שפעם אחת נסע סוחר גדול עם יין טוב אינגרישער [אונגרי]. פעם אחת, אמר המשרת והבעל עגלה להבעל הבית: **הלא אנו נוסעים בדרך הזה, עם היין הזה, ואנו סובלים הצער כל כך! תנו לנו לטעום מעט!** ונתן להם לטעום מזה היין הטוב.

לאחר ימים, נתגלגל שזה המשרת נתוועד יחד עם שותי יין בעיר קטנה, ושתו יין ושבחו אותו מאד, ואמרו שהוא יין אונגרישער [אונגרי].

אמר המשרת הנ"ל: **תנו לי לטעום, ונתנו לו, ואמר: אני יודע שאין זה יין טוב אונגרישער כלל, וגערו בו ודחפו אותו. והוא אמר: הלא אני יודע שאין זה יין אונגרישער כלל, כי הלא אני הייתי אצל סוחר גדול כזה וכו', והם לא השגיחו עליו.**

ואמר [רבינו ז"ל]: **אבל לעתיד, כשיבוא משיח, אז ידעו כשישתנו יין המשומר, אזי לאחרים יוכלו להטעות ויתנו להם יין וואליחשין סטראוויצטיר, ויואמרו להם שהוא יין הטוב המשומר; אבל לאנשי שלומנו, לא יוכלו להטעות, כי אנחנו טעמנו היין הטוב וכו'.**

צדיק

(מספר אוצר הידאה - צדיק - ר"א)

צריכין לזהר מאד, לבקש ולחפש הרבה אחרי הצדיק האמת, שיש לו בחינת רוח נבואה רוח הקודש, שעל ידי זה מתברר המדמה וזוכין לאמונה שלמה וכו'; וכל אדם שבעולם, מקטן ועד גדול, צריך לזהר בזה מאד, כל ימיו, לבקש ולחפש רבי אמתי כזה, כי אפילו מי שזוכה למצוא לעצמו רבי אמתי או חבר אמתי, שקיבל מצדיקי אמת דברי אמת המועילים לנפשו באמת, אף על פי כן עדיין צריך לחפש הרבה בכל יום:

כי אפילו אם היו כבר כל מעשיו מתוקנים כראוי, צריך גם כן לחפש עוד ועוד, כי האדם צריך לעלות בכל פעם למדרגה גבוהה ביותר בעבודת ה'. מכל שכן שרוב בני אדם, מעשיהם אינם עולים יפה, בפרט בעתים הללו בעוונותינו הרבים, כאשר יודע כל אחד בנפשו.

על כן, צריכין תמיד לחפש ולבקש הרבה אחרי הצדיק האמת, שיש לו רוח הקודש כנ"ל, כי בודאי אין החיפוש והבקשה אחרי גוף הגשמי של הצדיק, כי אם אחרי רוח הקודש שלו, שעל

ידי זה עיקר בירור המדמה שזה תקונו, וזה צריכין לחפש ולבקש תמיד. כי ממה נפשך: אם לא מצאו עדיין כלל, בודאי הוא צריך לילך על ידיו ועל רגליו, ולבקשו ולחפשו בכל העולם כולו, מקצה ועד קצה, כל ימיו אשר הוא חי על פני האדמה, כי אולי יוכל למצוא חיי נפשו לנצח, על כל פנים, יום אחד או שעה אחת לפני מותו. ואם כבר נדמה לו שמצא את הצדיק האמת, בודאי זה צריך לבקש ולחפש עוד יותר ויותר, כי יכול להיות שהוא יושב אצל הצדיק ואינו מרגיש נעימות אמתת עצותיו הקדושות וכו', ומחמת זה הוא רחוק עדיין משלימות תקונו.

כי עיקר היגיעה, צריכין ביותר עד שימצא בחינת הרוח הקודש של הצדיק, ואם יחפש באמת בודאי ימצא, כי **יגעתי ומצאתי תאמין.** ואפילו הרב האמת בעצמו, צריך לחפש ולבקש הרבה, עד שיוכל למצוא ולהשיג קדושת הרוח הקודש של רבו האמתי שקיבל ממנו, עד שימצא את עצמו, עד שידע איך לדבר ולייעץ ולהנהיג את עם עני ודל החוסים בו; כי לבעל בחירה קשה מאד לעזור, כי אם בחסדי ה' הנפלאים מאד מאד, וצריכין לזה חפוש ובקשה הרבה, הן מהרב הן מהחבר הן מהתלמיד, ואז אם תדרשנו ימצא לך.

אכילה

(מספר אוצר הידאה - אכילה - נ"א)

אנחנו עם קדוש בני ישראל, צריכין שיהיה כל אכילתנו ומזונותינו משפע של ארץ ישראל, אבל שפע ואכילה של חוץ לארץ אינו כדאי לנו, כי חוץ לארץ הוא אוויר טמא והוא תחת ממשלת הסטרא אחרא, ואינו ראוי השפעתה לישראל. ועל ידי הברכה שאנו מברכין על כל דבר, על ידי זה נתתקן אכילתנו ושתייתנו שיהיה בבחינת שפע של ארץ ישראל, כאילו יוצא ונתגדל בארץ ישראל, כי על ידי הברכה אנו ממשיכין קדושת ארץ ישראל גם למקום שגדל בו הפרי ולמקומו שאנו שם; ועל כן, שבעה מינין שנשתבחה בהן ארץ ישראל, הם מוקדמין לברכה, כי על שבעה מינין אלו נמשך ביותר קדושת ארץ ישראל, ועל כן הם קודמין לברכה.

חיי מוהר"ן

(חיי מוהר"ן - להתרחק מחקירות - ת"ז)

פעם אחת, נשמע שהקיר"ה שלנו רוצה לגזור, חס ושלוש, כמה גזרות על ישראל (שקורין פונקטן). ונשמע אז שגזרה אחת מהם, הוא רוצה שיהיו, חס ושלוש, ישראל מוכרחין ללמוד בניהם חכמות ולשונות.

ואמר רבינו ז"ל, שעל גזרה זאת צריכין לגזור תענית, ולצעוק ולזעוק לה' יתברך יותר מעל כל הגזרות. כי גזרה זאת היא צרה גדולה מכל הצרות ורעות שבעולם, כי על ידי זה, חס ושלוש, מעבירין על דת לגמרי; כמו שרואין בחוש, בעוונותינו הרבים, שכל מי שנכנס בדרך הזה, יוצא מן הדת לגמרי. ה' יתברך יחוס על עמו ישראל ויציל פלטה הנשאת מהם ומהמונם.

פעם אחת, אמר רבינו ז"ל, אוי ואבוי שאין אנו חושבין כלל בשביל בנינו ודורותינו איך להצילם ממים הזידונים הרעים האלה, הרוצים לשטף את העולם, חס ושלוש, שהם דרכי הלמודים הרעים של חכמות ולשונות ופילוסופיה המתפשטים עכשיו, בעוונותינו הרבים וכו'.

מכתב

(מספר אבי הנחל ב' - מכתב רס"ו, ב')

כל עיקר יציאת מצרים ומתן תורה וכל האותות והמופתים הנוראים, אשר עשה ה' יתברך עם אבותינו ועמנו, מיום יציאת מצרים עד היום הזה, בכל דור ודור, הכל בשביל לפרסם אלקותו יתברך, לידע ולהודיע ולהיוודע שהוא השליט הוא היוצר הוא הבורא יתברך ויתעלה שמו לנצח נצחים, כדי שנוכה לאמונה שלמה באמת בהצדיק האמת, שהוא עיקרן של כל הצדיקי אמת.

הנהגת אדם